

A személy és a kultúra védelmében

Dr. Szabó Ferenc S.J.

2012. január 22-én, „a Magyar Kultúra napján, Zalaegerszegen a Hevesi Sándor Színházban rendezték meg a hagyományos ünnepi gálaestet. Mihály Péter színművész Himnusz-szavallatát követően dr. Szabó Ferenc jezsuita szerzetes, teológus, író, irodalomtörténész mondott ünnepi beszédet. (...) Kiemelte: „Magyar, európai és világviszonylatban is egyre sürgetőbb az erkölcsi megújulás.”

(Zalai Hírlap, 2012. január 23.)

1994-ben a Budapesti Tavasz Fesztivál és az Európai Kulturális Hónap keretében ezzel címmel tartottam előadást: „A személy és a szépség védelmében.” Megtörtént már az ún. rendszerváltás. Harminchat évi távollét után 1992-ben tértem haza Rómából, hogy részt vegyek a jezsuita itthoni munkáinak újjáélesztésében. Az 1991-ben Bécsben megalapított *Távlatok* c. folyóirat főszerkesztője lettem. Említett 1994-es előadásomban az ateizmus tele után a *tavaszt hirdetem*, Pierre Emmanuel francia költő szép vallomását alkalmazva a kommunizmus bukása utáni közép-európaiakra. A *Távlatok* beköszöntőjéből vettem át, ismételtem meg *Az emberi arc* c. esszékötet prófétai szavait:

„Biztos vagyok abban, hogy a hit a világ tavaszát jelenti, amint az ateizmus a telet. Ám a tél méhében hordozza mindig a tavaszt: januárban már rügyeznek a mandulafák. Csaknem egy fél évszázadon át télben éltem, de mindig éreztem, hogy mozgolódik a tavasz, és egyre fokozódott bennem a vágy, hogy hirdessem a tavasz jöttét. Mert a tavasz hirdetése is hivatás: részvételünk az egyetemes teremtő Aktusban. Ez a könyv életem értelméről tanúskodik: törekvésem nem más, mint újra kezdeni, most a hitetlenség korában, a visszatérést, az éltető felemelkedést a Transzcendenshez.” (La Face humaine, 1965, 16.)

Pierre Emmanuel (Pilinszky barátja) személyes fordulatát és elkötelezettségét példának tekintettük, amikor párbeszédet folytattunk sok kételkedő, nem hívő és megtérő értelmiségivel, és jelen feladatunkra is alkalmazhatjuk..

1994-ben a nihilizmus végét hirdetem azokkal ellentétben, akik a nietzschei metaforával az „Isten halálát”, sőt a posztmodernben már az ember halálát hangoztatták, és azt kifejezik a művészetben, irodalomban. Hivatkoztam (a közben, 2009-ben elhunyt) Olivier Clément szellemtörténészre, aki az ateizmusból ortodox kereszténnyé lett, és aki *Szolzensyicin*

szelleme c. könyvében, majd az 1979-es *A szellem lázadásában*, 1986-ban pedig *A látnokok* c. esszégyűjteményében azt hangoztatta, hogy Nyugat és Kelet lassan kilábol a krízisből, túljut a nihilizmuson, és hogy főleg Keleten még eleven az evangéliumi hagyomány. A koncentrációs táborok, a totalitárius rendszerek és megannyi barbárság ellenére a szellem lázad, egyfajta földalatti misztika terjed, a Föltámadott diadalmaskodik. Clément példákkal is illusztrálta, hogy a zsidó-keresztény bibliai hagyomány, az európai kultúrát átható keresztény szellem így vagy úgy megnyilatkozik, jelen van irodalmi alkotások tematikájában, vagy legalább műalkotások rostjaiban.

Ma kevésbé vagyok optimista, legalábbis az ún. „Nyugat” helyzetét illetően.

De vajon vége az ateizmus telének?

A XX. század vége felé úgy tűnt, hogy túljutottunk a télies időszakon, túl az ateista és embertelen totalitarizmusokon. Emlékeztetek néhány humanista író állásfoglalására: így a Nobel-díjas Albert Camus „A magyarok vére” c. írására, amellyel kiállt az 1956-os magyar forradalom mellett, miközben sok „áruló írástudó” továbbra Moszkva pártján állt. A vörös diktatúrát leleplezte Szolzsenyicin, vagy a nemrég elhunyt cseh drámaíró és politikus, Václav Havel, a Charta '77 mozgalom vezéregyénisége, volt cseh államfő. A humanista Havel a *szabad szó erkölcsi erejét* hirdette abban az 1989-es beszédében, amelyet abból az alkalomból írt, hogy neki ítelték oda a *német könyvkereskedők béke-díját*. Az állami hatóságok nem engedélyezték, hogy személyesen vegye át a díjat, és beszédét felolvashassa a frankfurti Pál-templomban, helyette egy színész olvasta fel német fordításban.

A szavaknak is van történelme, hirdette Havel. Például a „szocializmus” szó „megalázott és elnyomott emberek egész nemzedékei számára szinonímája volt egy igazságosabb világnak, és az eszményekért, amelyek, amelyeket ez a szó kifejezett, emberek képesek voltak az életükből hosszú éveket vagy akár magát az életüket feláldozni. (...) Az én hazámban ebből a 'szocializmus' szóból már réges-rég közönséges gumibot lett, amellyel valamely meggazdagodott és semmiben sem hívő bürokraták verik hátba szabadon gondolkodó polgártársaikat, akiket a 'szocializmus ellenségeinek' (...) neveznek. Az én hazámban ez a szó már réges-rég nem egyéb, mint istentelen varázsige, amelyet az ember, ha nem akar gyanússá válni, leginkább kerül.” Václav Havel utalt a francia forradalom szép nyilatkozatára és annak jelszavaira: „Szabadság, egyenlőség, testvériség – micsoda felséges szavak! És milyen félelmissé válhat az, amit jelentenek: a kivégzés előtt kigombolt ing

szabadsága, a meztelen nyakra lezuhanó guillotine sebességének egyenlősége és a testvériség abban a gyanús mennyben, ahol a Legfőbb Lény uralkodik!”¹

Szellemtörténészek elemezték a modernséget jellemző szekularizáció és szekularizmus (teljes evilágiság), illetve az abszolút ateizmus kialakulását. Itt utalok a jezsuita Henri de Lubac *Az ateista humanizmus drámája* c. művére:, amely a háború másnapján jelent meg; még korábban, a két háború között hasonló témával Jacques Maritain *A teljes humanizmus* című könyvében elemezte a korunk szellemi helyzetét, az Isten elleni lázadást. Olivier Clément így elemezte ezt az Isten-ellenes lázadást (*Les Visionnaires*, 27–29):

„Az ember ellen elgondolt Istenből születik az Isten elleni ember állítása. A modern lázadás megállapítja, hogy 'isten' e világ dimenziójára zsugorodik: Marxnál az osztályharc projekciója, Nietzsche-nél a gyengeség és az ellenérzés, Freudnál pedig a sikertelen szexualitás kivetítődése. A politikában, az orvostudományban vagy a pszichológiában tudós teóriák és technikák keletkeznek, hogy feloldják az alapvető szorongást, csökkentsék a véletlen és szükségszerűség romboló következményeit. Ha nincs más, mint ez a világ, törvényeinek állítólagos teljes verifikálása igazolja a totalitárius rendszereket. Ha nincs más, mint a gyönyör, akkor ezt kell előállítani és fogyasztani, egészen a végső euthanáziáig. Szolzsenyicin nem tréfált, amikor azt mondta, hogy az inflációnak nincs más oka, mint a bűn. (...) Clément így folytatta: a nyugati racionalitás győzedelmeskedik. A technikák és ideológiák planetárisá fokozzák ezt a racionalitást. Ez szétbomlasztja az ősi kultúrákat, amelyeknek emberei jólétet és szabadságot várnak tőle. De, Hitvalló Maximosz szavai szerint, vajon mi a 'jólét', amely nem válhat 'öröklétté'? És mi annyi 'felszabadítás' szabadsága, ha nem az ösztönökre és a szenvedélyekre való hagyatkozás, hogy becsapják a szorongást? Hacsak a 'jólét' és az 'öröklét' közti szakadás, illetve az üres szabadság tévelygése nem váltja ki bennünk állapotunk igazi tudatosítását? Nyugat a végső kérdések elé állítja az emberiséget. Ma az ember teljes egészében kérdésessé válik.”

A posztmodern kultúra

Mi történik a mai posztmodern kultúrában? Milyen változásokat figyelhetünk meg? Három jelenség jelzi a mentalitások mély változását: 1) Az új szocializáció; 2) A fogyasztási termékekhez való viszony; 3) a politikai hatalom kommunikációs módszere. Tehát három regiszter: társadalmi (*web*), gazdasági (*marketing*), politikai (*show*).

---

¹ V. Havelről lásd alább megemlékezésünket itt alább a *Távlatok* honlapján

1) A mai fiatalok nem ismerik a számítógépek, *internet* és mobiltelefon nélküli világot. A *Net Generation* számára ezek a technikai eszközök elsőrendű szerepet játszanak személyiségük kibontakoztatásában és társadalmi kapcsolataikban. Az információ és a kommunikáció technológiájának használata a mai fiatalok számára teljesen természetes. Blogokat hoznak létre, hálózatok révén lépnek kapcsolatba. A *MySpace* és a *Facebook* szociális hálózatát a fiatalok számára hozták létre (bár felnőttek is feliratkoznak kíváncsiságból, hogy lássák, milyen világban élnek a fiatalok).

2) A második tendencia a *marketing*: a fogyasztási termékekhez való viszony főleg a reklámozásban fejeződik ki. Amióta a reklámok előzönlötték az újságokat, képes magazinokat, majd a televíziót, e jelenségnek mindig kettős szerepe van: az eladandó termék magasztalása, továbbá olyan életstílus terjesztése, amelyben a termék megtalálja természetes helyét. Olyan kritikus gondolkodók, mint az újmarxista H. Marcuse, igyekeztek rávilágítani, hogy a fogyasztói társadalomban mesterségesen teremtenek igényeket, hogy a gazdasági gépezet működhessen. Nemigen volt eredménye a filozófus kritikájának: a mesterséges igény a természetes fölé kerekedik, az életstílus diktálja a fogyasztást.

3) A politikai élet (*show*). Hasonló fejlődés tapasztalható a politika világában. A racionális beszédől átcsúsznak az emocionálishoz: a politikai pártok kampányaik során a közönség érzelmeire igyekeznek hatni, tehát nem értelmi meggyőzéssel, hanem a szívek megindításával. Elég, ha az újabb amerikai és francia kampányokra gondolunk.

Michel MAFFESOLI, francia szociológus² kritikusan jellemzi a mai posztmodern szellemiséget, amelyet jórészt a *web*, az *internet*, a médiumok és a képi kultúra (látványosságok) alakítanak. Kultúránk helyettesíti a hagyományos racionális ideált egy bizonyos bálványozó/mitikus légkör/környezettel. Korábban a történelemnek volt értelme (iránya és jelentése) és Igazsága (nagy kezdőbetűvel!), ma már széttöredezett az igazság, a tűnékeny igazságmorzsák jelennek meg. „Széttört világ”-ban élünk, ahogy a hívő író és filozófus, Gabriel Marcel egyik drámacíme jelezte. Széttöredezett az igazság, a nonfiguratív modern és posztmodern művészet. Az erkölcsi értékek is ingadoznak mint a börzeértékek.

---

² *Iconologies: Nos idol@tries postmodernes*, Albin Michel, Paris, 2008. Vö. *Távlatok* 83/33.

Mindezeknek a következményei az új mítoszok és „ikonok”, amelyek előzönlük sokszor rejtett vágyainkat. A *homo sapiens* átadja helyét a barokkos *homo ludens*nek (a játszadozó embernek) vagy a *homo demens*nek (akiben az elemi erők, a démoni vonások, rendetlen szenvedélyek és álmok keverednek). A posztmodern nemzedék a burjánzó életnek mond igent tartózkodó racionális magatartás helyett.

A modern racionalisták gögösen azt hitték, hogy uralkodhatnak a természetén, megfékezhetik a rosszat, de a nyugati civilizáció népiertásokhoz, háborús kegyetlenségekhez, a természet elpusztításához vezetett. Ezzel szemben a posztmodern szellemiség – szerencsére - alázatosabb lett: tudatosítja, hogy az ember a földhöz tapad, a rosszat, a létezés tragikumát véges létezésünk következményének tartja. Együtt kell élnünk arosszal, amelyet igyekszünk megszelídíteni: bonyolult világunkban a jó és a rossz, a fehér és a fekete egymást kiegészítik. Jobb, ha vállaljuk a létezés feketeségét, szembenézünk saját szürkeségünkkel, mérsékeljük az erőszakot, a tragikumot és a halált a zenével, tánccal, játékkal.

A francia szociológus szerint ezt a szellemiséget sugározza, közvetíti a televízió, a filmek, a *web*. A fenti leírást tovább lehet elemezni, elmélyíteni, pl. a politikai hatalom szempontjaira figyelve. A nyugati demokratikus társadalmak elvileg tiszteletben tartják a szabadságjogokat. De a *de iure* szabadság még nem okvetlenül tényleges, *de facto* szabadság. A féktelen szabadosság megakadályozhatja az igazi szabadságot. A szabadosság, amely elveti a jót és a rosszat megkülönböztető törvényt és csak az élvezeteknek hódol, lerombolja a társadalmat, megöli a felelősséget és az igazságosságot. Ugyanígy reflektálhatunk a posztmodern mítoszokra. Minden kultúrában születnek mítoszok, mitológiák, istenek, hősök elbeszélései, amelyek az eredetet, a létezés titkát, jövőt és halált próbálják értelmezni, de a posztmodern mítosz és mágia különbözik a régiektől. A mai mítoszok a filmek és számítógépek képernyőin, a reklámok és látványosságok révén születnek. E mítoszok sokszor tükröt állítanak elénk. Egy bizonyos narcizmus jellemzi kultúránkat: a látványosságokban a saját történetünket ismerhetjük fel. De – és ez pozitívum- a mágikus tükör esetleg felvillanthatja a misztériumot, a szétfolyó szakrális és istenit is. Az ezotérika iránti érdeklődés, a keletkező szekták, pótvallások, a keleti vallásokból átvett elemek vagy a kevert összetételű New Age mind-mind bizonyos vallási érdeklődést jelez.

A posztmodern világot, az informatizált társadalmat, a liberális gazdaság mai válságát elemzők rávilágítanak a globalizáció – pozitívumai mellett – káros, katasztrofális következményeire. A világméretű gazdasági/pénzügyi válság megrendítette a liberális

piacgazdaságot. Hazánkat különösen is sújtja a világválság. Az IMF, a Világbank, a globális vállalatok saját érdekeik keresésére használják ki a válságot. Magyar, európai és világviszonylatban egyre sürgetőbb az erkölcsi megújulás: az anyagi érdekek helyett a kulturális, erkölcsi értékek keresése és átadása az új nemzedéknek.

Figyelemre máltó tett volt múlt szerdán Strassburgban, az Európai Parlament plenáris ülésén, hogy Orbán Viktor a pénzvilág érdekeit képviselő balliberálisok keresztútjében Robert Schumant idézte: „Európa vagy keresztény lesz, vagy egyáltalán nem lesz.”

Európa keresztény gyökerei?

Itt emlékeztetek arra, hogy az egyesülő Európa alapító „atyjai”, Konrad Adenauer, Alcide De Gasperi és Robert Schuman hívő és gyakorló keresztények voltak, és keresztény alapokra akarták építeni Európát. Schuman ezt írta: „Valamennyi európai országot átjárta a keresztény civilizáció. Ez Európa lelke, ezt kell neki visszaadni.” Az egyesült Európa három alapító atyjának szándéka tehát az volt, hogy a laikus államok tudatosítsák keresztény gyökereiket. Égetően szükség van arra, hogy, II. János Pál pápa gyakran ismételt szavai szerint, „felélesszük Európa keresztény gyökereit.”

Wojtyła pápa 1981-ben, egy Rómában tartott kollokvium résztvevőjéhez szólva, akik éppen Európa keresztény gyökereiről tartottak megbeszélést, a következőket mondta:

„Itt van a kultúra Európája, a nagy bölcséleti, művészi és vallási mozgalmakkal, amelyek sajátos jellegét adják, és valamennyi földrész tanítójává teszik; itt van a munka Európája, amely a tudományos és technológiai kutatás folytán a különféle civilizációkban kifejlődött, és végül is eljutott az iparosodás meg a kibernetika jelen koráig; itt van a népek és nemzetek tragédiáinak Európája is, a vér, a könnyek, a harcok a törések, a legfélelmetesebb kegyetlenségek Európája. Erre az Európára is, a nagy szellemek üzenete ellenére, súlyosan és borzalmasan ránehezedett a bűn, a Gonosz drámája, aki az evangéliumi példázat szerint a történelem szántóföldjébe elhinti az elszomorító konkolyt. És ma a probléma, amely nem hagy békén, pontosan ez: megmenteni Európát és a világot további katasztrófáktól.

(...) Olyan Európában élünk, amelyben egyre erősebben mutatkozik az ateizmus meg a szkepticizmus kísértése, amelyben kínos erkölcsi bizonytalanság ver gyökeret, a család szétesésével és az erkölcsök elfajulásával, amelyben az eszmék és mozgalmak veszélyes konfliktusa uralkodik. A civilizáció válsága (Huizinga), és a „Nyugat alkonya” (Spengler) nem jeleznek egyebet, mint Krisztus és az evangélium legvégső időszerűségét és

szükségességét. Az embernek mint Isten képmásának keresztény értelme – a görög teológia szerint, amelyet Cirill és Metód annyira szeretett, Szent Ágoston pedig elmélyített – Európa népeinek a gyökere. Ezt kell szeretettel és jóakarattal vonatkozási pontnak venni, hogy korunknak békét és derűs nyugalmat adjunk. Csak így fedezhetjük fel emberi értelmét a történelemben, amely valójában 'üdvösségtörténet'."

Tíz évvel később a Szentatya *magyarországi látogatása* alkalmával, 1991. aug. 20-án, a Hősök terén, hasonló gondolatokat ismételt meg. Hangoztatta, hogy Magyarországon pluralista társadalom van kialakulóban, „de a történelem arra tanít, hogy a modern emberiség történetébe olyan alapvető keresztény értékek épültek be, mint a személy méltósága, a szolidaritás, a szabadság és a béke. Az Egyház veletek van, hogy folytassa Isten Országának hirdetését és bizonyítsa, hogy ez az Ország az emberi méltóság alapja és az a transzcendens távlat, amelyben minden emberi érték elnyeri teljes értelmét.”

Ma már a szekularizált és ateista Európában sokak „lázalomnak” tartják Európa keresztény gyökereinek felélesztését.

Emlékezzünk az EU Alapokmányának Preambuluma és most az új magyar Alaptörvény bevezetője körüli vitákra! Nemrég a Vatikáni Rádióban Székely János esztergomi segédpüspök rávilágított a hazánkat érő külföldi támadások, a baloldali nemzetközi sajtó hazugságainak okaira. Arról van szó, hogy az új Alkotmány olyan alapvető értékek mellett foglalt állást, amelyeket a teljesen szekularizált, ateista hatalmak (a pénzvilágtól támogatva) le akarnak rombolni: Isten nevével kezdődik, állítja a magzat védelmét fogantatástól kezdve, védi a férfi és a nő közötti életszövetséget, házasságot stb. Az itthoni ellenzék pedig, amely felelős az ország tönkretételéért, mindent támad, mivel kiesett a hatalomból. Pl. hogy a súlyos gazdasági helyzetben a kormány átmeneti különadót vetett ki a bankokra: ez persze nem tetszik a pénzvilágnak. Kifogásolják azt is, hogy az új egyházi törvény szigorúbb feltételeket szab annak, hogy az álegyházak elnyerjék az állam által támogatott „egyházak” státusát (Ezer tag, 20 évi jelenlét). Nem számítva most a börzék és bankok nyereséghajszáját (az aranyborjú körüli táncot) , valójában világnézeti harc folyik a Jó és a Rossz, Krisztus és az Antikrisztus tábora között. Ez harc Krisztus idejétől tart a századokon át.

Keresztény reménység

Mi keresztények hiszünk abban, hogy az ember, aki Isten képmása: szellem, értelem és szabadság, tehát *személy*, képes új világot teremteni a pusztulás romjain. Mert ha a Lélek – a Föltámadott Lelke élteni – a csonthalmok is megelevenednek, miként Ezekiel próféta

látomásában. Hiszünk abban Dosztojevszkijjel, hogy csak a szépség mentheti meg világunkat, a szépség, amely elválaszthatatlan a jóságtól és az igazságtól.

A szabadság még él ott, ahol meg tudnak halni érte. Ezt példázza az 1956-os budapesti szabadságharc és forradalom. (Mint bölcsészhallgató és „zugjezsuita” én is vonultam a bölcsészkartól a Bem-szoborhoz kiabálva, hogy „Ruszkik haza!”) És itt eszembe jut, hogy 1956. nov. 3-án olvastam az újra megjelent *Irodalmi Újságot*: az első oldalon Illyés Gyula „Egy mondat a zsarnokságról” c. versét és Németh László „Emelkedő nemzet” c. vezércikkét. Igenis lehetünk „emelkedő nemzet”, ha *erkölcsileg megújulunk*, ha a zsarnokság megszűnte után igyekszünk megteremteni azt az eszményi hazát, amelyről Illyés Gyula álmodott („*Haza, a magasban*”).

Magyar, európai és világviszonylatban is egyre sürgetőbb az erkölcsi megújulás.

Egyesek szerint nem kell Európa elkereszténytelenedéséről beszélni, hiszen földrészünk társadalma *egészében* és mélyen sohasem volt keresztény, még a középkori ’keresztény társadalom’ („*chrétienté*”) időszakában sem. És egyre kevésbé az a szekularizáció és az ateizmus elterjedésével. A keresztény reménység nem naiv optimizmus.

Mégis egy bizonyos minimális közös etikai normát kereshetünk: a Teremtő által az emberi természetbe, illetve lelkiismeretbe oltott törvényre, erkölcsi „hang”-ra hivatkozhatunk. Megfontolandó az, hogy bizonyos „szokások”, „erkölcsök” mindig is szabályozták a társadalmi életet, a primitív emberek rokonsági viszonyainak rendszerétől egészen az újkori emberi jogok egyetemes nyilatkozataiig, a különböző mai jog-chartákig. Ilyenek: az Amerikai Függetlenségi Nyilatkozat, 1776; a Francia Forradalom Emberi Jogok Nyilatkozata, 1789; az ENSZ 1948-as Emberi Jogok Egyetemes Deklarációja. Ez utóbbi kidolgozására hatással volt Jacques Maritain francia filozófus keresztény szellemű eszmélődése.

Hívők és nem hívők napjainkban is kereshetnek egy bizonyos *minimális etikai konszenzust*, felélesztve a sokat bírált és mai is vitatott természet törvény/természetjog bizonyos alapelveit. (A nürnbergi per során, amikor a náci bűnösöket elítélték, egy bizonyos íratlan „természet törvényre”, az emberiség elleni bűntettek hivatkoztak.) De mi keresztények továbbra is valljuk, hogy az erkölcsi elvek megalapozásához szükség van a Transzcendenciára, sőt ahhoz, hogy a lelkiismeret könnyen és biztosan felismerje a jót parancsoló és a rosszat tiltó törvényt, szükség van Kinyilatkoztatásra, a krisztusi Evangélium fényére.

A francia főpásztorok pár évvel ezelőtt, az állam és az egyház 1905-ös szétválasztásának centenáriuma elfogadták a „pozitív laicitás” fogalmát, és a II. Vatikáni zsinatra is hivatkozva (GS 76) hangoztatták az egyház és az állam jogos függetlenségét, továbbá a demokráciára

jellemző pluralizmust. Ezt minden hívő vallhatja. Ez a „laicitás” azonban nem azonos a 20. század eleje francia republikánusainak egyház- és vallásellenességével, sem a mai balliberálisok törekvésével, akik szerint a vallás magánügy, ki kell zárni a közéletből és a magánszférába szorítani. Ha az egyház elfogadja az egyház és az állam szétválasztását, követeli a lelkiismereti szabadságon túl a vallás szabad gyakorlásának jogát. Hivatkozom még a francia püspökök tavalyi dokumentumára, amely az idei elnöki és parlamenti választásokra készülve irányelveket adott a katolikusoknak, emlékeztetve őket társadalmi felelősségükre is: a születő élet védelme (abortusz-törvények), az élet vége (euthanázia) a házasság és a család védelme, az ifjúság nevelése, a kábítószer és az erőszak elleni küzdelem, igazságosság a gazdaságban, a kulturális örökség átadása az új nemzedéknek.

XVI. Benedek az Új Evangelizációt hirdeti a volt keresztény Nyugat számára, és 2012-öt a Hit Évének hirdette meg. A hit hirdetése és védelme, hitünk elmélyítése mindannyiunk feladata, ha méltók akarunk lenni a keresztény névre. De legfontosabb a Krisztus melletti tanúságtétel hiteles keresztény életünkkel.